

Arany Tükör

2012. május

Május 1

Május 1. egy olyan nap, amikor mindenki otthon lébecolhat. Ezt mindenki pontosan tudja a leglógósabb tanulótlól kezdve a tanárokon át, a buszsofőrökön keresztül mindenki. A kérdés azonban a következő: miért? A következő cikkben, erre kaphattok választ.

A **munka ünnepe** a nemzetközi munkásmozgalmak által kiharcolt, minden év május 1-jén tartandó ünnepség, hivatalos állami szabadnap, mely a munkások által elért gazdasági és szociális vívmányokat hivatott megünnepelni.

Május 1-je hasonló tartalommal katolikus ünnep is, Munkás Szent József, a munkások védőszentje (Jézus nevelőapja) tiszteletére. (Az ugyanerre a napra eső kereszténység előtti európai pogány ünnepek, mint például a Beltane, vagy a hagyományok, mint amájusfa állítása, más eredetűek és tartalmúak.)

Eredete

Előzményei egészen a brit ipari forradalomig nyúlnak vissza, amikor is egy gyártulajdonos, Robert Owen 1817-ben megfogalmazta és közzétette a munkások követelését, benne többek között az addig 10-16 órás munkaidő nyolc órára csökkentését, a hangzatos **„nyolc óra munka, nyolc óra rekreáció, nyolc óra pihenés”**

A követelés érvényre juttatása végett több kisebb tüntetést, illetve sztrájkot is tartottak, azonban a mozgalom hamar kifulladt, mert törvényi szabályozás híján ezeket az alkalmazottakat hamar elbocsátották és más gyárak sem voltak hajlandóak felvenni őket. Habár 1847-ben a nők és gyerekek munkaidejét 10 órában maximalizálták Nagy-Britanniában és gyarmatain, egészen 1856. április 21-éig a kérdésben nem történt előrelépés.

Ezen a napon léptek sztrájkba az ausztráliai Melbourne városában a kőművesek és építőmunkások, hogy a Melbourne-i Egyetemtól az ausztrál Parlamentig menetelve követeljék a 8 órás munkaidő bevezetését a kontinensen. Akciójuk sikerrel zárult, még csak a fizetésük sem lett kevesebb a rövidebb munkaidő ellenére, így egyben a világon első alkalommal sikerült egy szervezett munkáscsoportnak (későbbi nevén szakszervezetnek) bármiféle sikert is elérni retorziók nélkül. Ez a siker is nagyban inspirálta a munka ünnepének ötletét, illetve a majálisok megszületését.

A dátum kiválasztása

1886. május 1-jén a chicagói munkás szakszervezetek sztrájkot szerveztek a nyolc órás munkaidő bevezetéséért. A negyedik napon, azaz május 4-én a tüntető munkások közé vegyült anarchisták egy bombát dobtak a rendőrök közé, akik viszonzásul azonnal tüzet nyitottak. Több tucat sebesült maradt a helyszínen, akik félve a letartóztatástól nem mentek kórházba. A történelembe Haymarketi zavargás néven bevonult esemény során összesen 11 ember (7 rendőr és 4 tüntető) vesztette életét, a későbbi perek során pedig nyolc szocialista-anarchistát állítottak bíróság elé Mathias J. Degan rendőr meggyilkolásának vádjával.

1889. július 14-én Párizsban megalakult a II. Internacionálé (1889–1916 között működött, a munkásság szervezeteinek nemzetközi egyesülése volt), melyen úgy határoztak, hogy a három évvel korábbi chicagói tüntetés kezdetének negyedik évfordulóján, 1890. május 1-jén a szakszervezetek és egyéb munkásszerveződések együtt vonuljanak fel országszerte a nyolc órás munkaidő bevezetéséért, ahol az még nem történt meg, illetve a nemzetközi szolidaritás kifejezéséért. A tüntetések az Egyesült Államokban olyan jól sikerültek, hogy a II. kongresszuson, 1891-ben május elsejét hivatalosan is a „munkásosztály nemzetközi összefogásának harcos ünnepévé” nyilvánították. (Szintén ez az internacionálé deklarálta 1910-ben a VIII. kongresszusán a nők választójogának elérése céljából, szolidaritásból március 8-át nemzetközi nőnappá).

Nemzeti ünneppé válása

A nemzetközi szocialista és munkásmozgalmak térnyerésével és növekedésével együtt bővültek a munkások jogai és lehetőségei is, mely során a hagyományos munkásünnep a 20. század folyamán lassan nemzeti ünneppé nőtte ki magát. Először a Szovjetunióban, majd a II. világháború után kialakult szocialista-kommunista keleti blokk országokban, illetve a világ más pontjain később született azonos ideológiájú államokban, ahol (épp az ideológiából kifolyólag) az egyik legnagyobb nemzetközi szocialista ünneppé nőtte ki magát.

Ezzel párhuzamosan az eredetileg a munkások ünnepének hívott napot a munka ünnepévé változtatták a szocialista blokkban, mivel ez jobban megfelelt az uralkodó rezsimeknek. Az elnevezés a diktatúrák bukása után is megmaradt a volt szocialista országokban.

Petz Éva

Az Internet öl, butít és nyomorba dönt?

Biztos sokakat felháborít ez a cím, bár a célom a figyelemfelkeltés, nem pedig a megbotránkoztatás volt. Az Internet is olyan, mint mondjuk egy kés. Lehet jóra - tanulás, tájékozódás, szórakozás, stb. - ill. lehet rosszra - lopás (pl. adathalászat), csalás, spam, pornó, stb. - használni. Ugyanakkor a határ a jó és a rossz között eléggé elmosódik, ezért nem lehet egyértelműen állítani pl. az internetes szórakozásról, hogy jó. Persze a késnél általában sokkal jobban elkülönül a jó és a rossz, a húst/zöldséget szeletelni vagy a kenyeret megkenni alapvetően nem rossz dolog, ugyanígy a késes

gyilkolás rossz mivoltáról is eléggé megegyeznek a vélemények. De nézzük, hogy mi is a helyzet az Internettel.

Az Internet legnagyobb veszélye a függés. A függésnek persze több fokozata lehet, de teljesen mindegy, hogy ki mennyire függő, az minden esetben káros hatással van az illetőre.

I Nem tudsz meglenni net nélkül egy napig? Függő vagy.

Az internetfüggőkön belül is több csoport van, idetartoznak az MMO játékosok egy része, a rendszeres pornót nézegetők, a fórumfüggők, és még lehetne sorolni.

Back to Internet.

Az Internetes addikció fajtái sokfélék lehetnek,

Az egyik klasszikus a fórum addikt. Ha valaki már reggel "benéz" a fórumba, és nem tud meglenni a fórum nélkül pár napig, akkor ott problémák vannak,

Az online játék addikt a másik fajta, melyen nem sokan szoktak vitatkozni. Naponta tolod, és nem tudsz elszakadni tőle.

A legvitatottabb az online pornó addikt. Mindenki az, aki rendszeresen néz online pornót. Könnyű letesztelni. Elég csak 1 hónapra abbahagyni. Kicsi az esélye, hogy sikerülni fog. Ennek rendkívül hátrányos következményei vannak. A másik nemből sok addikt csak egy szexuális eszközt lát. Nem elég neki egy partner, nem akar házasodni, vagy ha mégis, a házasság válással végződik. Ehhez jön még a függés többi negatív aspektusa, pl a hazugságok és a megbízhatatlanság.

Szécsi Vivi

2012

Az Európa-nap ünneplése Brüsszelben 2006. május 9-én.

Május (Ősi magyar nevén, Ígéret hava) az év ötödik hónapja a Gergely-naptárban, 31 napos. Nevét Maia görög istennő római alakjáról, Maia Maiestasról kapta, aki ősi termékenységistennő volt a római mitológiában. A 18. századi nyelvújítók szerint a május: zöldönös. A népi kalendárium Pünkösöd havának nevezi. Az Ikek havának is nevezik.

A horoszkóp csillagjegyei közül az alábbiak esnek májusra: Bika: (április 20-május 20.) és Ikek: (május 21-június 20.).

Május folyamán a Nap az állatöv csillagképei közül a Kos csillagképbe lép.

A hét ugyanazon napjával kezdődik, mint a következő év januárja.

Japánban létezik egy úgynevezett „májusi kór” (gogacu-bjó, 五月病) kifejezés, amit akkor használnak, ha egy új diák vagy dolgozó már a kezdőnapon fáradtan és kialvatlanul érkezik az iskolába vagy a munkahelyére.

Szécsi Vivi és Régi Zita

A magány leple.

Mit jelent ez a szó hogy magány? Talán azt, hogy valami vagy valaki egyedül van? Egy szobában vagy esetleg máshol? Igen, ezt is jelenti.

De sokkal többről van szó.

Attól még, hogy valaki társaságban van lehet magányos. Ha nem is a környezetére utalva, de a lelkére nézve igen. Nem attól lesz valaki magányos, hogy egyedül ül egy szobában. Hanem attól, hogy senki sem érti meg, senki sem törődik az érzéseivel.

És hiába mutatja, hogy minden a legnagyobb rendben, amikor ő maga tudja jól, hogy nem így van. Tudja, hogy belül olyan mint az utolsó falevél egy őszi fán.

Sokszor csak egy kis lökésre lenne szüksége, egy ölelésre, megnyugtatóra, vagy csak szimpla meghallgatásra.

Vagy annyira, hogy megkérdik:

- Mi a baj?

- Mi bánt?

- Mond el mi a gond, segítek.

- Gyere bújj ide, meséld el a gondjaid.

Jobb esetben van valaki, aki kirángatja ebből a hideg veremből.

Törődik az érzéseivel, segít rajta és megöli a magány árnyait, melegséggel tölti be a lelkét.

De sokszor nem jelenik meg ez a személy, nincs senki aki segítene a magány csapdájába esett személyen. Lassan felemészti az elhagyatottság fagyos lehelete. Végül csendben lehull a magányos levél a fáról és akkor felfogják végre, hogy ennek a levélnek talán nagyobb melegségre lett volna szüksége, mint bármi másnak. De akkor már késő lesz. Túl késő.

"Egyetlen legördülő könnycsepp

...mily ártatlanul hangzik, egy jelentéktelen apróságnak. De amilyen kicsi, pont akkora az ereje. Egyetlen könnycsepp elárulja, ha szomorú vagy, ha bántja valami a lelked, ha hiányzik valaki, vagy mérhetetlenül boldog vagy. Egyetlen könnycsepp megrepsztheti a gátat. Egy repedés, mely teljesen lerombolja azt. Egyetlen könnycsepp mindent megváltoztathat. Életeket dönthet romba, de akár fel is szabadíthatja az ember szívét.

Egyetlen könnycsepp, erősebb akármelyik szónál."

György Andris

Mondtam sokszor a világnak,
üvöltöttem a sok hibámat.
Fordultam az indulathoz,
Szóltam a jobb fordulathoz.
Hallgattam ördögre,
s játszottam az angyalt..
szóltam jóhoz egyaránt ,
köptem a pokoli haragra.
Ültem felhőn, tornyon..
hol jól esett.
Voltam napon, s holdon
aki épp keltett.
Fordultam hozzád és hozzá is..
És most itt állok egyedül..
hol mindenki láthat..
Aki szeretne mellém is állhat.

Német Dana

Várható időjárás

Ezen a héten az igazi tavaszutót idézi majd időjárásunk. Kedden és szerdán többfelé, csütörtökön és pénteken csak elszórtan, hétvégén aztán ismét többfelé valószínű eső, záporosó, zivatar, helyenként heves zivatar. Lokálisan igen nagy csapadékösszegek is előfordulhatnak, főleg kedden és szerdán heves felhőszakadások is lehetnek, leginkább a déli-területeken, illetve dél-nyugaton. A jellemzően északi, északkeleti szél időnként élénk lesz, zivatarok közelében viharossá fokozódhat. Enyhék lesznek az éjszakák, a nappali csúcshőmérséklet a felhőzet és csapadékhullás függvényében tág határok között alakul. Összefoglalva a kellemes hőmérsékletek mellett, egész héten fülledt, párás, zivataros időnk lesz, akár csak a trópusokon. :)

Jáhn Bálint

A rendhagyó irodalomórán készült legjobb alkotásokat az e havi számunkban közöljük. Minden írónak gratulálunk a haikujához!

1. helyezet

Itt a május, itt a tavasz
Köszöntsük hát úgy, hogy
Szevassz.
/ Tutu/

2. helyezet

Május 1 az olyan, mint
A hétvége.
Punnyadjunk már, hát vége.
/ Das ist Noha/

3. helyezet

Május idején,
Sulinak mindjárt vége.
Hála Istennek.

Május idején,
Virágzik a tó vize

Gyönyörű látvány.
/ SÜN/

Tükröm a tó
Friss hajnali harmatban
Fürösztöm lábam.
/ Palkó Attila/

Barackfavirág
Felszálldogál a légbe.
Repül szabadon.

Lepke kíséri
Vele megy az utakon.
Égben, havason.
/Nap/

Egy Esőcsepp hull
Alá a mélybe lágyan
Jön a zivatar.
/Napraforgó/

A csata mezején felharsant ágyúdörej
Lyukasztva át a horizontot,
Szólaltja meg a bús hadak tömegét.
/ ☺ \$/

A hegy lábánál
S, mint egy főzőkanál
Egy madár felszáll.
/Guido Mike/

Le fű aljába
Virágnak kis szirmára
Zuhan az eső.
/ Szöszi/

Látó

*Látom, ahogyan a repülőgép
Füstcsíkjai beszínezik az eget.
Látom, ahogyan a szorgos méhecskék
Dolgoznak, és ide-oda röppennek,*

*Látom, ahogyan az eső cseppjei
Hullnak alá a tenger mélyére
Látom, ahogy a fákról leesik
Az elsárgult, kifakult levélke.*

*Hallom a madarak énekeit a fülemben,
Tapintottam a boldogság színes fonalait,
Érzékelem az elmúlás fuvallatait.*

*Látok elröppeni egy galambot. Ijedten
Látom, ahogyan apránként, lassacskán
Minden elvész a földkerekségen.*

Valeria

Tengeren

Egy csónak ring lágyan
Vizén a tükörsima tengernek
Melynek kékes lángja
Nyalogatja kezemet.

A csónak orra megremeg
Valakai egy kővel dobta meg.
Hallatszik egy koppanás
Majd egy mély, keserves loccsanás.

A kő elmerül
Én maradok
Egyedül...
Magamba roskadok!

Egy újabb kő suhan felém
Becsapódik mellém
Mégpördül a farban
Két öklöm köze csattan.

Indulat szülte téves mozdulat
A kő elszabadulva szárnyat kap
Vörös ívben elrepül
Senki sem menekül.

Mikor meglátom bántóm
Szívem görcsbe rándul, fájón
Hisz ő a legjobb barátom.
Az én imádott angyalom!

Aniza

A tanár az a gyerek, aki a legtovább jár az iskolába.

Te ismered a tanáraidat? Ha nem, akkor jó lapot tartasz a kezeden!
Iskolaújságunk szerkesztősége ugyanis lehetőséget kínál neked arra,
hogy jobban megismerd őket!

A márciusi számunk interjú alanya, ***Eszti néni***.

1. Ha jellemezhetné önmagát három szóval, mi lenne az?

Lendület, empátia, humor.

2. Ha lehetne három kívánsága, mit kívánna?

Húha. Egészséget, kiszámíthatóbb, biztosabb életet, és hosszabb nyári szünetet.

3. Már kislány korában tudta, hogy felnőttként tanár lesz? Ha nem, mi szeretett volna lenni?

Legelőször magyartanár szerettem volna lenni. Később rájöttem, hogy túlságosan szeretem a gyerekeket ahhoz, hogy bántsam őket - pedig a tanításnak része, hogy néha bizony bántani kell a gyerekeket a saját érdekükben.

Sok más tervem is volt, a benzinkutastól a cukrászon át minden :), végül a színháztudomány miatt felvételiztem Veszprémbe, és csak azért lettem magyar szakos, mert muszáj volt szakpárt választani. Az iskolai tanítási gyakorlatom nagyon jól sikerült, és már akkor úgy éreztem, hogy ezt szeretném csinálni, ha végzek.

5. Jó tanuló volt? Szeretett iskolába járni?

Általános iskolában jól tanultam, és jól is éreztem magam - a volt Aranyba jártam én is, akkor még "Kettes" iskola volt. A jelenlegi munkatársaim közül Boda István tanított is, szegény, technikára. :) A gimnáziumi évek már kevésbé voltak felhőtlenek. Nem találtam a helyemet, az osztálytársaimmal és a tanárainkkal sem jöttem ki jól. Nem voltam jó tanuló, csak magyarból voltak jó jegyeim, a többi tantárgy nem érdekelt. Sokat lógtam és nagy volt a szám. Ma már sajnálom, hogy nem tudtam élni az akkori lehetőségeimmel. Az egyetem életem legjobb időszaka volt. Viszonylag könnyen teljesítettem jó tanulmányi átlagot, és nemcsak tudást, emberséget is tanultam a tanáraitól.

6. Miért pont magyar nyelv és irodalom és dráma szak?

Fogalmam sincs. Azt hiszem, az igazán fontos dolgokat képtelenség racionálisan megmagyarázni.

7. Miért szeret a gimnáziumi részlegen tanítani?

Ki mondta, hogy szeretek? :D

De tényleg szeretek. Ez a korosztály áll hozzám legközelebb.

Szeretem nézni, ahogy cseperedtek, és napról napra okosabbak leszték. Minden gyerek száz lehetőséget rejt. Néha megpróbálok elképzelni, mi lesz veletek 10-15 év múlva. Biztosan sok meglepetést fogtok nekünk okozni :)

8. Ön szerint, melyek a legfontosabb emberi értékek?

A jóindulat. Minden más ebből fakad. Ha egy embernek jók a szándékai, akkor nem lehet vele komoly gond.

9. Mi az a három dolog, amely Önnek a legfontosabb a világon?

1. Az emberek körülöttem: a fiam, a családom többi tagja, barátok, tanítványok, kollégák.
2. Értékes élet: ne pazaroljuk a fogyó perceinket hiábavalóságokra!
3. Nutella.

10. A fizika és testnevelés órákat annak idején lehet tudni, hogy mivel töltötte?

Erre a kérdésre legfeljebb személyesen válaszolok :D

11. Szabadidejében mit szeret csinálni? Van hobbyja?

Ezen a téren nem vagyok elkényeztetve, elég sokat vagyok az iskolában, és majdnem mindennap viszek haza munkát magammal. Ha véletlenül akad néhány szabad óráim, azt legtöbbször a fiammal töltöm. Felnőtt kikapcsolódás nálam az olvasás, filmzés. Próbálok időt tölteni a barátaimmal is, de ez egyre komplikáltabb sajnos. Ez biztos nagyon unalmasnak tűnik - valószínűleg öregszem. :)

12. A tanári pálya előtt szabadúszóként tevékenykedett. Mesélne arról, hogy hol dolgozott és élvezte-e?

Szabadúszóként? Inkább iskola mellett dolgoztam sok helyen: bolti eladóként, pultban, büfében, Tesco-ban, chipsgyárban. Legtöbbször élveztem ezeket a munkákat, mert tudtam, hogy csak néhány hétre szólnak. De a Tesco életem egyik legsötétebb mélypontja volt. Bevallom, onnan sírva távoztam a munkaidő letelte előtt, és azóta is nagyon sajnálom a nagy áruházak dolgozóit. És ha már az interjú végén tartunk, hadd zárjam le azzal a beszélgetéssel, hogy érdemes tanulni, kedves gyerekek, mert egyáltalán nem mókás ilyen helyeken dolgozni! :)

Zöldellnek már...

Zöldellnek már a fák, mik között várok rád, és elsuhansz előttem Gyorsabb vagy villámnál, égi villanásnál, mely kocsid felett dörren Mennydörgés hallatszik, rossz idő érkezik, érzem, neked nyerned kell

Ázunk már a víztől, az első hely eldől...t, de autód felúszik Baj lesz itt, azt hiszem, már a veszélyt érzem, a király fának csúszik Ott leli halálát, a zöldellő fák közt; ma minden megváltozik

Nem oly már a cirkusz, milyen egykoron volt, ma a világ felfordul Egy versenyen, melyen indulnod sem kellett, és ezt te is jól tudod Szívünkben tovább élsz, mely tán sokat remélt, de végül keveset kapott.

Nyugodj békében Jim Clark!
(1936-1968)

Bosnyák Krisztián